

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok-katholikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Segéd-szerkesztő:
KETSKÉS ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytűsdékben.

Választások előtt.

Tisza István gróf eljutott a vég kezdetéhez. Hányavetiségében azt hitte, hogy az örvény nyel is meg tud küzdeni s ime! a forgatag elkapta őt s most ellenálhatlan erővel sodorja lefelé, a vég, a megsemmisülés felé.

Tegnap kijelentette, hogy legközelebb választani fogunk. Helyes! Itéljen a nemzet! Mondja meg, hogy kinek az eljárását tartja helyesnek, jogosnak? Tisza törvényességét-e, vagy az ellenzék törvényvédsését-e?

Még a mostani választási viszonyok közt is örülünk a legközelebbi képviselő-választásnak. Tudjuk, hogy rengeteg erő, hivatalos hatalom áll a kormány rendelkezésére. Tudjuk, hogy töméntelen pénzt, milliókat harácsolat már össze, hogy a nemzet közvéleményét megvásárolhassa. A Gutman bárók milliókkal gyarapították Tisza gróf választási kasszáját s a többi új bárók és nemesek, a kik az elmúlt fél-század alatt az esett birkák bőrének eladásánál lendítették a hazai ipart és kereskedelmet — talán szép szemeikért talán őseik harcokéességéért a verekei szorosnál tanusított vitézi magukviseletéért kaptak rangot és kitüntetést? Ó! nagy

ára volt mindennek a kormány részére. Sok csengő arany, sok nagy bankó vándorolt azért a szabadelvű párt részére fentartott választási kassa fiókjaiba.

Tisza István ebben bizik. Erre építi a reményességét.

Tudjuk, hogy nagy hatalom mindez, de hogy Magyarországon mindent meg lehessen pénzen vásárolni, ezt hinni nem tudjuk és nem akarjuk.

Bizunk abban, hogy soha kormány olyan programot nem csinált még az ellenzéknek, mint a mostani. Elkövette a legkiáltóbb törvényességeket, hogy biztosítsa az utat ország önállóságának tönkretetésére Beismeri ő maga, hogy törvényt sikkasztott és mégis odamerne állani a választási urnához ártatlan, bárány-szelid arccal, hogy bizalmat kunyoráljon

Erős a meggyőződésünk, hogy mégsem lehetséges Magyarországon minden, hogy magának a kormánynak eljárása fogja megacélozni a nemzet öntudatát

Kit-ne érdekelné ezután, hogy milyen lesz a választás minálunk. Fehérvárott és Fejérmegyében?

Székesfehérvár újra meg fogja választani Zichy Jenő grófot. Minden független gondolkozású választópolgár azon legyen most, hogy Zichy Jenő gróf megválasztá-

tása impozáns, egyhangú legyen. Az ellenzék egyhangulag elhatározta, hogy Zichy Jenő grófnak nem állít ellenjelöltet. Egyénisége, politikai állásfoglalása kivívta e város polgárainak meglegedését. Méltó tehát, hogy bizalmunkkal megtiszteljük A kormánypárt választotta őt meg négy évvel ezelőtt a személyeért s különösen az ipar terén szerzett bokros érdemeiért. Helyes! ebben mindenki megegyezett. Ezt elismerjük most is. Politikai állásfoglalása akkor nem elégített ki mindenkit s különösen bántott sokakat Zichy Jenő grófnak, igazabban pártjának a régi ellenzék és képviselője ellen való állásfoglalása. Ezért verődött össze egy erős ellenzék, a melyet csak óriási erőfeszítések árán lehetett legyűrni. Most megszüntek ezek az okok. Zichy Jenő gróf egyénisége, az ipar terén szerzett érdemeinek elismerése közös tisztelet tárgya a régi kormánypárt és ellenzék előtt. A nemes gróf hazafias politikája pedig közös tisztelet tárgya s így megválasztatása biztos. A fő, hogy impozáns és egyhangú is legyen Ellenjelölt ne zavarja az összhangot!

Széchenyi Viktor gróf a bodajki kerületben arra az álláspontra helyezkedett, a melyet egy évvel ezelőtt kívántunk tőle. Tudtuk, hogy nem Tisza István gróf ban-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Vadászkaland.

— Soha — mondotta Ventre s kezével széles mozdulatot csinált — soha nem löttem nyulat fektében.

Lefújta pipájáról a hamut s azután közömbös hangon folytatta:

— Ez közönséges gyilkosság volna s nem vadászhoz méltó cselekedet.

— Hogy nagyképűsködik — kiáltott át az asztal másik végéről Gaudoin. — Lőttél te egyáltalában már nyulat?

Ez a beszélgetés a lakoma végeztével folyt le a vadásztársaság gyülekező helyén. Láрма és nevetgélés, közepett beszéltek el vadászkalandjaikat a párisi nyárspolgárokból álló Nimródok. A kávé illata, amely Marcelline asszony szakértelmét dicséri, belevegült a nehéz füst illatába. A bor és a friss levegő kissé mámorossá tette a párisi társaságot, amely büszke volt, hogy néhány órára „más” volt, mint odahaza. Különös gondolatok támadtak agyukban s a mindennapi életmódtól elütő szórakozás öntelté tette őket. Rendes foglalkozásukat a szelidség jelle-

mezte, mert nagyrészüket békés polgári foglalkozást üzőtt. Volt köztük divatárus, orvos, ügyvéd, hivatalnok, csupán Ventrenek volt mozgalmassabb pályája. Illatszertügnöke volt egy nagyobb cégnek s mint ilyen bejárta egész Franciaországot s mindenütt terjesztette illatos áruit.

Nemrég kibérelte Gaudoin barátja unszolására a neuvy-i kis vadászterületet s nemsokára bizonyos tiszteletre tett szert a hozzá hasonló Nimródok között. Valóságban pedig egész életében egyetlen nyulat és tyukot lőtt, melyet fáciának tartott s amelyet oly drágán fizetett meg tulajdonosának, hogy azért őt tyukot is vehetett volna, de hát nem akarta, hogy a szegény nyilvánoságra kerüljön.

— Előre! — szolt parancsolólag a társaság elnöke. — A négyes dülöre indulunk.

Gyorsan felkészültek s megindultak kutyáikkal együtt. A friss őszi nap beragyogta a kis társaságot s a kutyák csaholása mellett vigan törtettek előre, Hangosan beszéltek, mintha valami heroikus tett végrehajtására készülődtek volna. Ventre távolabb lépdelt Gaudointól. Az egész társaságban egyedül Gaudoin volt, aki őt boszantani tudta s aki ősmerte minden gyöngéjét és titkát.

Ventre észrevette, hogy Gaudoin lopva ösz-

szenevet társaival, de hiába figyelt, semmi gyanusat nem halhatott, ami óvatossá tette volna.

A széles dülő egészen az erdő aljáig húzódott s szélét vad körtefák szegélyezték.

— Gaudoin! Előre! Semmirekélő! Soh' sincs a helyén, hogy lépést tartana a többiekkel! — szolt boszusan az elnök.

Amilyen erélyes volt, mint Nimród, épp oly gyöngéd volt boltjának, mely arannyal volt díszítve, ahol lágy hangon árulta veövöknek a bonbonokat és csokoládét.

Most nyers vadászubbony, magas kamasni és vastag csizma volt rajta, amely mögött az avatott szem azonban rögtön észre vette a derék polgárt. Gaudoin egyik társával átbújt a cserjés közt, majd hangos káromkodással visszatért a vadásztársasághoz, amely most husz-husz lépés távolságban indult előre.

Megkezdötték a vadászat. Az időnkint elhangzott durranás s a genge füst jelezte, hogy vadra bukkant valamelyik Nimród s egy-egy tovarepülő szárnyas bizonyította, hogy az illető hibázott.

Ventre egy kis szikla mögött foglalta el helyét, majd belépett az erdőbe. Örült, hogy senki sem vette észre s nem kémkedhetik ki. Megállt s hallgatta a fegyverek ropogását s a feje fölött átrepülő szárnyas vad huzását.

Papp Károly

Székesfehérvárott
Városház-tér, 5. szám alatt.
(Bejárta a Megyeház-utcáról.)

Mindennemű őr-, nő-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelegyek, függönyök, végárak, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti kiszolgálást ígerek. 2721 156-101

selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Maj lapunk 6 oldal.

00000744

dájába való. Egyénisége, tehetségei más helyet jelöltek ki számára. Most a helyzet megváltozott. Megváltoztatta ő maga.

A sárbogárdi kerület egyhangú állásfoglalása Madarász József mellett eddig is meg volt, meg kell lennie most is.

A váci kerületben Koller Tivadarnak nem állt ellenjelöltet az ellenzék, hiszen közös célért harcolunk valamennyien Tisza ellen.

A váci kerület képviselője Eötvös Bálint méltatlanná lett választóinak bizalmára s a bíróság szerint méltó a börtönbüntetésre. Szó sem esik róla, hanem az új jelöltre, Gyapay Pálra, a ki régi bizalmasa a kerületnek s a ki mellett az egész ellenzék ki fog tartani.

Egy bizonyos, hogy Fejérmegyére savanyu képpel tekinthet Tisza István gróf ő Excellenciája. Itt neki lefutjak már most.

UJDONSÁGOK.

— **Erzsébet Amália kir. hercegnő a pápánál.** Megirtuk a minap, hogy Erzsébet Amália kir. hercegnő férjével együtt pár heti tartózkodásra Olaszországba utazott. Olaszországban való tartózkodásuk alkalmával több napot töltöttek Rómában s csak természetes, hogy a mély vallásosságáról ismert főhercegnő első kötelességének tartotta a Vatikánban Szent Péter utódjánál tisztelni. Ő Szentsége a látogatókat fejedelmi személyeket megillető fénytel fogadta s hosszasan társalgot velük. — Ugyanez alkalommal fogadta Ő Szentsége a bécsi főurakat és főúri hölgyeket. Ez utóbbiakat a kir. hercegnő vezette Ő Szentsége elé.

Pár lépésnyire tőle megzörrent a haraszt, gyorsan elsütötte puskáját, majd ráduplázott. Boszus lett, hogy így elhamarkodta a lövést, ha nem lőtt semmit, ismét gonyolni fogja őt Gaudoin.

Kitekintett az erdőből s látta, amint egyik vadásztársa épp akkor vette el kutyájától az el-ejtett s odahozott szárnyast.

Kis szünet után foglyok reptültek el mellette; gyorsan közbük lőtt s azután megindult a lövés irányában. Kereste a moha között az el-ejtett vadat, de nem talált semmit. Hiába hallgatott visszafojtott lélekzettel s várta, hogy a megsebesült szárnyas szárnya csapkodásával elárulja magát.

Hirtelen remegés fogta el, szíve oly hevesen kezdett dobogni, hogy majd szétvetette mellét. Alig husz lépésre tőle egy barna állat mozdult meg a levelek között.

— Nyul! — gondolta s alig túrtörtethette magát. És eszébe jutott az elnök szava: — Ezen a területen a nyul a vadállomány igazi királya.

Lassan töltényt csuszátott fegyverébe s célba vette a mozgó állatot s lőtt. A levelek megmozdultak, látszott, hogy jól célzott, de az állat meg se moccant.

Gyorsan odafutott. Egy kis kerékhez erőstett deszkára, amely játékszer volt valaha, alaki

— **Előfizetőinkhez.** E hó elején bátrak voltunk levélben figyelmeztetni azokat, a kiknek előfizetési díjait hátralékban vannak. Mivel még mindig vannak olyanok, kik ezen kérés felszólításunkat válasz nélkül hagyták, tisztelettel kérjük őket, legyenek kegyesek a mi fáradságos, áldozatos munkánkat az anyagiakban való küzdelmek-től fölmenteni s az előfizetési díjakat utólagosan beküldeni.

— **Új kör.** Zichy Rafael gróf sárszentmihályi földbirtokos fölemelke a maga s a magasztos hivatásra, mely a földbirtokost a falujabeliekhez fűzi, gazdakört alakított Szentmihályon. Helyiséget ő maga ajándékozott nekik az iskolai épületben, a honnan, ha pompás, új kastélya készen lesz, a régi kulcsársági épületben állítja föl a gazdakört. Nagyszámu újság és csinos könyvtár áll immár a kör rendelkezésére s a nemes gróf ugryszóva mindennap megfordul népe közt, szívesen társalogva, tájékoztatva, helyes irányba buzdítva őket. Csak dicsérni tudjuk érte.

— **Széchenyi gróf s a népgyűlés.** Dr. Saára Gyula, a 8-ki népgyűlés szervező bizottságának elnöke egy udvarias levélben Széchenyi Viktor gróft, a bodajki kerület országgyűlési képviselőjét is felszólította négyülésen a való részvételre. Széchenyi gróf a napokban küldött választ a levélre s szíves hangon megköszönte a figyelmet s egyzersmind sajnálatát fejezte ki a felett, hogy családi ügyekben hosszabb időn keresztül Csehországban levén elfoglalva, nem jelenhetett meg a népgyűlésen.

— **Egy derék tanító halála.** Szabó István polgárdi nyug. rom. kath. tanító hosszas gyengélkedés után e hó 12-én este elhunyt. A boldogult egyike volt megénk legkiválóbb tanítóinak, ki úgy társadalmi műveltsége, valamint alapos készsége által magasán kiemelkedett pályatársai sorából. Már fiatalon nagy népszerűsége tett szert s a tanító-egyesületnek egyik vezető-embere volt. Ezelőtt tizenöt évvel, erejének teljében szélhűdés érte, a mely megfosztotta őt magasztos munkakörétől és társadalmi tevékenységétől. Azóta csak romja volt a réginek, részvétre méltó áldozata a szörnyű kórnak. Az utóbbi időben ismét betegeskedni kezdett, míg a halál 52 éves korában megszabadította szenvedéseitől. Elhunyt gyermekei, köztük Szabó Elemér polgárdi r. k. tanító, Szabó István, a Hunyadmegyei Hirlap szerkesztője és nagyszámu rokonság siratják.

oly ügyesen fektetett egy döglött nyulat, hogy messziről elevennek tűnt. Nyakára erősített papírra a következő mondat volt írva:

— Soha nem lövök nyulra fektében, ez közönséges gyilkosság és gyavaság.

Körütekintett s várta, hogy hangos guncakaj fogja üdvözölni, de senkit nem látott maga körül. Megértette, hogy meg akarták tréfálni, de most túl járt az eszükön. Levette a papírt a nyul nyakáról s aztán tarisznyájába csuszította s anélkül, hogy visszatért volna társaihoz, az első vonattal Párizsba utazott.

Megelégedetten mosolygott, hogy sikerült neki a tréfát így csúfá tenni.

Miután vadászati-zsákmányát két fogolylyal és egy nyullal még kiegészítette az első vadkereskedésben nyugodtan, indult hazafelé.

Amikor belépett, feleségénél épp látogatóban voltak a szomszédok. Ventre asszony tudta, hogy férje nem szokott üres kézzel hazatérni. A tarisznyát a vendégek előtt úrítette ki. Megelégedetten forgatta kezében a fogjokat, megismogatta puha tollazatukat s halás pillantást vetett férjére.

De Lautier asszony, a nagynénje fürkészve nézte az egyik nyulat.

— **Műkedvelői színelőadás.** Renkiyül érdekes, szép és nagyhatású színjátékot fognak a székesfehérvári katolikus legényegyesület érdemes műkedvelői f. évi december 26-án, továbbá 1905. január 1-én s esetleg jan. 6-án (mindenkor d. u. 5 órakor) az egyesület saját házában (Távirda-u. 6. sz. a.) bemutatni. Az előadás íránt máris városszerte óriási érdeklődés nyilvánul. A színjáték címe:

„AZ IGAZSÁG FELE.”

Nagy társadalmi színjáték, 3 felvonásban.
Írta: Erdős Károly.

Személyek.

Balázs, lakatosmester	Jankó Pál
Rózsika, leány	Dorner Irénke k. a.
Gé nevelt fia	Szabó Gyula ur, a budapesti legényegyesület tagja.
Varju, szatócs	Stieglér Jenő.
Gábor,	Horváth Ferenc.
Vendel,	Nepresszel József.
János,	Látiás Ferenc.
Koresmáros	Szemeti Ferenc.
István, koldus	Novák József ur, a legényegyesület pártoló-tagja.

I. Felvonás „Az igazságot”, Balázs iródjában.
II. „Megvetett lelkek”, Varju szobájában.
III. „Jézusban az igazság”, a Munkás barát vendéglőben.

E nagyhatású karácsonyi keretben lefolyó társadalmi színjátékot a budapesti kati. legényegyesületben igen sokszor kellett megismételni, s mindig zsutolva volt a terem.

Előadás után karácsonyi szótűzés lesz, melyre névre szóló karácsonyi ajándékokat becsomagolva december 26-án déli 12 óráig szívesen fogad az ifjuság.

Béleti-díj: I—VI. sorig 1 k. 20 fillér, azontúl 80 fillér; állóhely 40 fillér.

Felülhizetések a jótékony cél iránti tekintetből küszönettel fogadtatnak.

Jegyek előre válthatók az egyesület helyiségében naponként d. e. 11—12 óráig.

— **Népakadémia.** Mult számunkban már szólottunk arról a szép jövőjű intézményről, a mely a k. th. legényegylet távirdu-utcai nagytermében már holnap megkezdí működését. Most csak arra hívjuk fel az érdeklődők figyelmét, hogy a közhasznú ismeretek terjesztése céljából létesült, nemes irányú intézmény felvirágoztatása egyedül a közönségtől függ. Aki tehát szépet, jót és hasznosat óhajt hallani, vagy tanulni, el ne mulassa ezeken a *népakadémiai előadásokon* résztvenni. Minden előadás csak közérdekű dolgokkal foglalkozik, de azért a vezetőség a legközelebbi előadás tárgyát mégis előre tudatja, hogy mindenki kiválaszthassa a neki tetszőt. Nem jól teszi, aki egyet is elmulaszt.

— **Kellemetlen szaga van!** — mondotta bizalmatlanul.

— **Lehetetlen!** — szolt Ventre. — Ma reggel lőttem.

— **Nézd csak Melanie,** épp olyan szaga van, mint a „Nympha parfüm”-nek, melylyel férjed legutóbb nagy megrendeléseket szerzett.

Ujjával kezdte böklödni a nyulat.

— **Nézz ide, mit evett ez a nyul?**

Hirtelen felkapta az ollót s a nyul oldalába szurta.

Egymáshoz ütődő kis üveg palackok zöreje zavarta meg a feszült csöndet. Egy tucat mintá-üveg, aminőket magával szokott vinni, hullott az asztalra. A nyul összeesett s most látni lehetett az ügyesen kiesztelt varrást s a belső bélést, amely a csalást jobban leplezte.

— **Ah, ez a nyomorult Gaudoin — ordított Ventre. — Az egész kollektiót, melyet rákényszeríttem, visszadta!**

Azután dühösen s megszegyenülve rohant ki a szobából...

Francois de Nion.

Szlanyinka Ferenc

férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca 1. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb őszi és téli angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű úri, egyen- és papi-ruhák legújanyosabb ar melletti, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

— **Egyházmegyei hírek.** Dr. Városhy Gyula megyéspüspök a rácalmási plebániára ideiglenes adminisztrátornak Gönczöl Antal székesfehérvári felsővárosi lelkész küldötte (s nem Ásványi Béla dunapentelei id. adminisztrátort — a mint előzőleg tévesen jeleztük); Gönczöl Antal helyére Schmall György váli káplánt nevezte ki, a kinek helyét Ásványi Bélával töltötte be

— **Idők jele.** Megemlíljük, mert sokakat érdekel. A legutóbbi megyei közgazg. bizottsági ülés után történt. Fiáth Pál báró a bizottság elnöke — utolsó lévén ez évben az ülés — elbucszott a bizottság tagjaitól. A bucsu hangja feltűnően meleg volt, pláne meglepetést kellett a főispán ama kijelentése, hogy: *ha még a főbőben is vezethetném a bizottság üléseit*. . . . Ezt háromszor is elmondta, úgy, hogy a tagok meglepetve tekintettek egymásra s az ülés után másról se beszéltek. Mit jelentsen a főispán ajkáról a „*még*”-nek ismételt és feltűnő hangsúlyozása? Talán változás volna kilátásban? Az ugyan nem volna csodálatos. Tisza és Fiáth báró — nagy különbség. Egy erőszal 95 miniszterelnök — és egy törvényisztező főispán, a kinek megyéjében nincs egyetlen kormánypartú képviselő sem. Illetőleg volt . . . de bennük nincs közönség (már t. i. Tiszára nézve) hiszen a kormánypartiságuk elolvadt a kormányelleni törvénytiprásában és erőszakoskodásában. Széll Kálmán alatt a főispáni székek purgálása idején arra a kérdésre: marad-e Fiáth báró? — ilyen felelet jött: — minek ejtenénk el, hiszen törvényisztező, jellemes ember, a kivel mindenki meg lehet elégedve. Tisza azonban más. Neki elve: mamelukiferálás. A főispán azért alteregója a miniszterelnöknek, hogy támogatást faragjon, ha igazsággal nem megy, hát az igazság megkerülésével. Fiáth főispánnak pedig — legalább a mostani kilátások szerint alig lehet reménye csak egy oklónny! Tisza párti képviselőre is.

Igy morfondírozhat a bizottság tagjai és a többi urak, a kik hamarosan elkapják a legújabb szenzációt. — Egy bizonyos, hogy Fiáth Pál bárót mindenki sajnálja, a kinek becsület és igazságszeretet iránt érzéke van.

— **Ülések.** A vm. tiszti és jegyzői nyugdíjaválasztmány néhány sürgős ügy elintézése végett f. hó 22-én ülést tart.

— **Több világosságot!** Csütörtökön este a villanytelep rendszer működésben levő gépje felmondta a szolgálatot s csak az akkumulátorok gyenge árama révén kaptunk valami kis világosságot. Ha először történt volna a telepen ilyesmi, egy szót sem szólnánk; ámde — úgy látszik — az afrikai sötétség mind gyakrabban ismétlődik. Nem tudjuk, ki ebben a hibás, de annyi bizonyos, hogy nincs rendjén a dolog. Az meg valósággal tűrhetetlen, hogy egyes ivlámágok úgy szólnak soha sem égnék rendszeren. Úgy tudjuk, a városi hatóság már alkalmazott is kisebb büntetéseket a társulattal szemben, még sem javult az állapot. Nos, tessék szigorúabban fellépni, addig úgy sem lesz rend.

— **Az inség-bizottság ülése.** Lapunk 145. számában közölt alispáni felhívás folytán a vármegyei inség-bizottság megalakult, és ma d. e. ülést tartott. A bizottság tagjainak egyhangú nyilatkozatai alapján örömmel konstatáljuk, hogy megyénk területén ez idő szerint akut-jellegű inség sehol sincsen. Így a bizottságnak — egyelőre — nincsen tennivalója.

— **A Magántisztviselők országos szövetségének székesfehérvári bizottsága** folyó hó 13-án este 8 órakor rendkívüli közgyűlést tartott saját helyiségében. A közgyűlés legfontosabb tárgya a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium

által a vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag összeállított kérdőpontok tárgyalása, illetve az ezekre vonatkozó felelet megismerése volt. A szövetség tagjai csekély kivétellel a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglaltak állást és elhatározták, hogy átiratot intéznek a központhoz, amelyben felkérlik, hogy nézetüket magáévá tegye, vagyis a miniszteriumtól a teljes vasárnapi munkaszünetnek a kisebb fizetlekre és az időszaki irodákra való kiterjesztését is kérje. A közgyűlés második tárgyát a választmányi tagok számának emelése képezte. A bizottság tagjai egyhangulag választmányi tagokká választották Hübner Károly, Kaltenecker Márton és Rauscher Béla urakat, háznagyul pedig Hofmann Lajos urat. Elhatározta a bizottság, hogy ismerkedési estélyt 1905. évi január 7-én fogja megtartani és erre az összes magyarországi bizottságokat meghívja. Alig néhány hete, hogy a szövetség városunkban megkezdte működését, már is hozzájárultott egy, az egész ország magántisztviselőit érdeklő kérdéshez és bár a kezdet nehézségével kellett szembeszállnia, mégis sikerült magának állandó helyiséget létesítenie, ahol tagjai megbeszélhetik saját dolgaikat, elpanaszolhatják bajukat és azok orvoslását megtanulhatják. Egyik fontos funkcióját képezte a bizottságnak az állasközvetítés is, amelyet már is sikerrel kezdtet meg és reméljük, hogy városunk kereskedői nem vonják ki magukat a társadalom egy számottevő osztályának ilyen üdvös mozgalmából, hanem mint a szövetség pártoló tagjai segédkezet nyújtanak a bizottságnak áldásos működésében.

— **A kereskedő ifjak bálja.** A székesfehérvári Kereskedő Ifjak Egyesülete 1905. Január hó 7-ikén a Magyar Király szálloda összes termeiben hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez. A hangversenyen közreműködnek: Rédey Szidi urhölgy, a budapesti Népszínház kiváló tagja, Havas Gáborné urnő zongorán, továbbá a zene-egyesület több tagja. A bál iránt úgy helyben mint vidéken nagy az érdeklődés.

— **A Székesfehérvári Kereskedelmi Társulat** f. hó 14-én tartott választmányi építőbizottsági ülésében magáévá tette polgármesterünk eszméjét, hogy a felső kereskedelmi iskola új épülete ne a jelenlegi helyére, hanem a Kossuth u. és a Várkörút közt nyitandó új utcában építtessék fel. A terv előkészítésére szűkebb körű bizottság küldetett. Ugyanekkor tárgyalta a választmány a helybeli kereskedelmi kaszinó nagyfontosságú átiratát a helybeli három kereskedelmi testület egyetemes tárgyalóban, a választmány a tervet helyeselve, az előkészítő lépések megtételére bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: Wertheim Armin társ. elnök, Pisky László s. alelnök, Hübner Károly t. gondnok, Gerő Jakab és Schlammdinger Alajos választmányi tagok.

— **Kihuzott rendőrkard.** Nagy ordítózással haladtak Lévai József és Lajos, továbbá Bernáth Ferenc és Sarok István nevű legények tegnappal este a püspökség előtt. A közelben örködő rendőr rájuk szólt, de oda se hederítettek nekik. Erre a rendőr megállította őket, Lévai Józseflet igazolásra szállította, s mivel csak tovább handabandáztak, be akarta őket vinni. Persze a négy jómadár felülkerekedett, dulakodni kezdtek a rendőrrel, sőt Lévai József a kardját is kihuzta. Ha hamarjában egy honvéd-szakaszvezető segítségére nem érkezik, aligha furán nem jár a rendőr. Mikor a híres legényt kérdőre fogták, nem akart semmire emlékezni, mert „*pitókos*” volt a feje — ugymond. Ezt a menetséget az ügyészség semmiesre sem fogadja el, így a legénykedésnek kellemetlen eredménye lesz. A büntetésre azonban annál inkább is rászólnának, mert — mint értesülünk — egy gyanútlanul haladó uriambert is megtámadtak az utcán. Ez az eset pedig a többivel együtt fényesen igazolja, hogy a fehérvári legényeknek kevés a rendőr. Csendőség kellene ide. Akkor lenne csend is, rend is.

— Rövid hírek.

Künevész. A sárszentmihályi anyakönyvi kerületben Förstner Albert s. jegyzőt a miniszter anyakönyvvezető helyettesévé nevezte ki.

Jó szomszédok. Hekl Ferenc és Stumpf Ferenc móri lakosok — mint állik — jó szomszédok voltak (?) Eppen ezért Stumpf Ferenc a kedves szomszédja zengetes nyelven beszélő feleségét a vasvillával úgy hába méltatta, hogy még a bíróság is bele fog szólni a dologba.

Pörníjárt vendég. Kis Pál helybeli bádogos nem tudta megérteni, hogy miként mer valaki az utcán beszélgetni, mikor ő vendégében van Móron. Összetűzött e miatt Mahner Ferenc házmesterrel, aki Plank József lovasszal diskurált. Hanem a „vendég ur”-a a heves szóváltásra odasielő tehenes úgy homlokon vágta, hogy véresen bukkott a földre. A bíróság a testet a vendégjog megsértése(?) miatt perbe fogta.

Szerencsétlenül járt főhadnagy. Janota Szaniszló 69. gyalogezredbeli főhadnagy, aki a napokban oly szerencsétlenül bukkott le lováról, hogy jobb lábát eltörte, mint halljuk, sokkal jobban van s teljes fölépülése remélhető.

A színház híre. A színházi bizottság a székesfehérvári színházterület pályázatát e hó 22-ére írja ki. Mint értesülünk, a bizottság javaslataira a színházi segélyt 2000-ról 3000 koronára fogják felemleni.

Szökevény. Szalay István 15 éves gyurói ifjoncot megszűnt az édesanyja, tehát megszökött. A martonvásári vasúti állomáson azonban gyanus viselkedése feltűnt a szolgáknak s mikor faggatásukra bevallotta tervét, ott marasztalták, amíg édes apja érte ment és érdeme szerint jól elraktak.

Jövahagyott alapszabály. Nem hiába Tisza a bandafőnök, de még az alapszabályok jóváhagyása is eből megy. No de végre a székesfehérvári Kath. Legényegylet alapszabályait is ellátták a szokásos záradékkal.

Széken elől a halálba. Morvai Letváné felcsuti lakosról kiderítették, hogy lopott. Most a szegénytől szabaduljon, gyufaoldatot ivott. Most a halállal vívódik.

Német társalgásra, zongora- és kézimunkaoktatásra ajánlikozik e téren gyokorattal bíró uriaszony. (Cím megtudható a szerkesztőségben.)

Az Egyházmegyei Könyvnyomdában egy jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.

Bor-eladás zárt palackban.

Uj bor	literje . . .	28 kr.
Asztali bor	” . . .	32 kr.
Rizling	” . . .	36 kr.
Vörös	” . . .	40 kr.

Németh Jánosnál, Simor-utca 37. sz.

Fejérvármegye története.

Irta: Károly János c. püspök, székesfehérvári nagyprépost.

(Vége.)

A megyei községek történetét a III., IV. és V-ik kötet tárgyalja. Ez egyik legfontosabb és legérdekesebb része a nagyszabású műnek. Rengeteg adat halmazból válogatta ki, igazi történetírói érzékkel szerző, azon becses anyagot, melyből megyénk minden községének történetét megírta.

Részletesen szól a községekről, ismerteti azok múltját, jelenét, a múlt homályából némalyiknél több, másíknál kevesebb adatot tesz közzé, a szerint a mint azok összegyűjthetőek voltak. Alfabetikus sorrendben jönnek egymásután.

Először is a község fekvését ismerteti, azután

Karácsonyi vásár! Őriási nyakkendő választék. Elsőrendű minőségű francia Pique-íngék drbja 1.50 frt. Kalapok, sapkák, cipők. **Alkalmi tárgyak!** Börtárcák. Zsebknendő tartók, kesztyű tartók, parfüm casseták. **francia és külföldi illatszerek** stb. Uri és női divatcikkek. Szűme colick 75 krtól. **Alkalmi vétel!** Női batiszt aoujour-zsebknendők, fehér tetja 1 frt, színes szélű tetja frt 1.20. Tiszta vászon férfi zsebknendők legújabb divatu minták tetja 3 frt. mig a készlet tart.

2727.

104-70

Knazovitzky Béla

* Székesfehérvár. *

közi a régészeti emlékeket, mely a község területén előjöttek, néhány községnek még képekkel is illusztrálja ezeket. Következik a község története — a fennmaradt historiai adatok, okmányok alapján. Szöveg közt előjönnek régebbi s újabb kori képek, régi vagy újabb díszes épületekről.

A birtokviszonyokra s egyes birtokos családokra vonatkozó historiai datumok után ismereteli az ott levő egyházak keletkezésének, alapításának adatait, a lelkeszek névsorát. Majd régebbi összeírásokból bemutatja a régi lakosok névjegyzékét.

Szól a község belételeiről, jótékony s kulturális intézményeiről.

A községek leírása rendszerint oly részletes, oly érdekes, hogy egyes község története maga is egy külön monográfiát képez. Összesen 213 község története s leírása közöltetik, és pedig a III. kötetben 38, a IV.-ikben 80, az V.-ikben 95.

Nagyon érdekes része e műnek a már elpusztult községek nevének s hollétének kiderítése. Ezek a százados harcok és pusztítások alatt tűntek el, soknak nevét a mai nemedé: csak e műből hallja először. Ritka buzgalommal, oda adó szeretettel lehetett ezek egy részét a messze mult homályából, a történeti adatok tömkelegéből kihámozni. De ha sokszor az adatok megmutatták a község nevét, kiderítendő volt az is, hogy hol, a megye mely vidékén állt az? Ismét oda adó kutatóssal, a helyi viszonyok kiváló ismeretével lehetett csak megállapítani a község fekvésének helyét.

Ily elpusztult községek, melyeknek a jelenben életet adott a szerző — a következők: Apostol, Berki, Diösd, Farkasfa, Garda Jégháza, Kajmáti, Kankuta, Káld, Kenderős, Keér, Kerekí, Labdasvarsány, Nagyhalom, Noé, Örsziget, Rokesztó, Saág, Sárvol, Szántó, Szeredszentmárton, Széplak, Szigetfő, Szűzvár, Tikus, Tófalú, Törös, Zedreg, Zerjebatonya és Zoboka.

Tanulságos adatokat közöl a neoquistika komissió munkálataiból; mely a török elvonulása után a birtokviszonyok megállapítására volt hivatva. Érdekes elbeszéléseiből megtudjuk azt is, hogy sok helység ősi nevét nemcsak úgy vesztette el, mert az elpusztult s neve lassankint elkopott, végleg elhomályosult a köztudatban, hanem későbbi birtokosai lefoltították a népet, hogy a község régi nevét használja. Ez pedig rendszerint azért történt, mert az elpusztult község egy másik oly község területén állt, melyre az új birtokosok már királyi donációt kaptak, nehogy az elpusztult község régi tulajdonosai vagy a korona igényt formáljon az elpusztult községre — egyszerűen eltagadták annak nevét, sőt azt is, hogy az valaha létezett. Ily módon megszabadultak azon veszélytől, hogy birtokukat a régi tulajdonos utódai vagy magvaszakadás folytán a korona reklamálhassa. Ily jelenségek mutatkoztak Szigetfőnél és részben Zedregnél.

Hogy Zedreg — ezen ősrégi bessenyő-szállás neve a mult homályából előkerült s annak Alsó-Szent-Iván területén való fekvése megállapított — az tisztán kizárólag szerző érdeme. Az ő kutatásai emeltek ki a feledékenység ködéből.

A községek történetében a már kihalt, ugy a most élő s szereplő családok is ismertetve vannak, közli azok birtokviszonyait, leszármazását s összeköttetéseiket. Valóságos kincsbányája ez a családtörténeti adatoknak, melyekből a megye nemes családjainak története könnyen egybe állítható.

E családtörténeti adatok alapján a megyei birtokos nemes családoknál, kik századokon át itt éltek, a közügyeket intézték s kik nemcsak birták s mivellették a földet, de azt a nemzet ősi jogaival együtt, annyi küzdelmek közt, vérök hullásával éltek árán is megtartották: a következőkben akarunk röviden megemlíteni.

A megyei birtokos családok, a nemesség történetét három részre oszthatjuk, a) az Árpád-

ház alatt, b) a vegyes ház alatt a mohácsi vész előtt, c) a mohácsi vész s a török dúlás után szereplő családokra. Ezen történeti határoknak képezik az elválasztó határokat a birtokos nemesség szereplésénél, jóllehet nem mindig helyes precízitással vendők, de azért különbözőségeiket.

A megye ősbirtokosai voltak a honalapító ősök utódai, mint már tudjuk, a megye egy nagy részét az Árpád család vette birtokba. A másik megszálló volt a Csák nemzetség, mely e megyéből vette eredetét s századokon át a nemzet s e megye történetében nagy szerepet vitt, sőt utóda mai napig — vagyonban s tekintélyben — megfogya bár köztünk élhelnek, mint szerző is véli. E megyei eredetű s itt birtokos volt a *Basztély* nemzetség, a kis Vasztyél pusztá szülő helye, innét ágazik ki a hatalmas nemzetség, mely annyi hőst, annyi hadvezért, annyi egyházi s világi méltóságot viselő férfit, annyi nagy embert adott a hazának, melynek egyik ágából sarjadt ki a szintén nagy szerepet vivő Rozgonyi család. Mi is felkiálthatunk a szerzővel: „Uram, Istenem! milyen szerény kis község ma ez a Vasztyél és milyen híres családok származtak belőle. Ha mást nem is, de annak az emléket őriztük meg vasztyéliek, hogy 1278 aug. 20-án négy Basztélyi-tesztvér küzdött a dúrnkurti csatában IV. László király oldala mellett, hogy megsegítsék Habsburgi Rudolfot.”

E megye Guth Tamási községéből származott a szintén nagy hírre vergődött s annyi hőst és jeles embert, köztük nem egy nádot, adott Guth Keled nemzetség is melynek tagjai századokon át szolgálták hazájukat és királyukat nagy és fontos pozíciókban. Itt ismét a szerző idézzük, annak lelkes szavait, melyhez mi is hozzájárulunk: „Es most arra kérem a guthtamási iskolás gyermekek tanítóját, tanítsa meg ezekre a történeti eseményekre a fogékony gyermekeket, lelkesítse őket azzal a tudattal, mily magasra emelkedik ki falujuk a történelem szárnyain más községek fölé, mily régi az, és mily nagy férfiak nevezetes hősök voltak annak urai, akik 900 esztendeig birták e falut és a kiknek egyes ágai most is élő nemzetség. És ha gyöngye sziveiket, elméiket eltölti a tudás: szeretni és imádni fogják az *Iskult*, hívek lesznek a *királyhoz* és ragaszkodni fognak a *hazához*, melyen kívül nincsen számukra hely.”

Birtokosok voltak még itt az Árpádok alatt a Buken, Zolouk, Pylis és Choór nemzetségek. Továbbá az alapi Salamonok ősei, a bessenyő Zedregiek, a Korláth, Berki Chom, Beri-Nána, Verebi, Almási, Szigetfői, Rummy, Csekélszi, Czecei és Dádi stb. családok.

Ezen családok közül akárhánynak utódai a Vegyesházbeli királyok alatt is birtokosok maradtak. Ezen kívül még szerepet vittek megénkben a vegyesházi királyok alatt a Bathyániai s ezek ősei a kővágy Eörsiek, a Bicskei s ebből kiágazott szerdahelyi s ugyanebből leszármazott Emrefly vagy Imrefly; Buzlav, Pettendi Tinódi vagy Tinordi, Pokateleki, Baracska, sós-kuti Pohárnoki, Labdasvarsányi, Endrődi Somogyi, Fajszí Anyos, Jombokai Sárközy, baracska Pálffy, Nyéki, Nászalai, Tatárteleki, alapi Dombó, Péthy, Méri, Sikatory, Tinódi Lászlóffy, tatár-talvi Erdős, Tharsay, Sidőkői Pósa, Szentágotai, Sitkei, Himfi, Abai, Páztori Kokas, Fáncsi, Kálózdí stb. családok.

Középnemes családok közül nagy szerepe volt a megye közéletében az Ugahi és Szentgyörgyi Vincze családnak. Az előbbieket terjedelmes birtokokat birtak és megyei s országos föltisztaségeket viseltek; az utóbbiak perlekedő, rakoncátlan természetükkel tündek ki s igen sokszor foglalkoztatták a bíróságot sőt magát Szigmond királyt is. De utóbbiak megszeliülnek, megyei alispáni tisztet viselnek, sőt egyik 1452-ben Fehérvár város főbírája lett.

A nagy szerepet vivő történelmi családok közül birtokosok voltak itten: Kont Miklós (1391),

Ozori Pipo (1380), Kanizsai (1411), Ujlaki Miklós (1453), Garai László (1457), Magyar Balázs (1464), Illésházy (1525), Somi Józsa temesi bán stb. Tysza királyi tárnokmester 1313-ban kapja Robert Károly királytól Ladányi, Erdet és Saárt; egyik utód egyei Tisza András azonban a birtokok egy részét zálogba adja.

Az Anjouk alatt tekintélyes szerepet viselnek a bessenyők is, nagy tekintélynek örvendőnek s fontos tisztségeket viselnek a Szentágotai, Bessenyo, Zedregi, Hardi, Tinódi, Gerényi, Zeretki, Bichkele, Töbörzsöki stb. bessenyő családok tagjai.

A mohácsi vész azonban véget velet a hajdan virágzó megyei családok nagy része szereplésének. A Mohács utáni török dúlások e megyét közvetlenül érintették, a főhadat a megyét megye keresztül s a Buda felé törekvő török hadak egész hosszban a megyén vonulnak át s annak sok vidékét iszonyuan felújítják, ugy hogy a Sárreite és a Duna közti területen levő egész vidék rommá válik, lakossága leletik, vagy retentek kinzó rabságba hurcoltatik. E vidék birtokos lakosága majdnem nyomtalanul elpusztul az e vidéken levő bessenyő és Kun telepekkel együtt. A birtokos nemesség azon csekélyebb része, mely a török kard alatt el nem vérzik vagy rabságba nem kerül, más biztosabb vidékekre menekül. A török kiűzése után a régiék közül csak kevés tér vissza ősei birtokába. Ezen kevesek közé tartozik a Bathyáni, az alapi Salamon, Tinódi, abai Arany, Dobozsy, Csuthy, várkonyi, Amadé, Czecei család, továbbá a Pálffy család és Basztélyi nemzetség leszármazói. De voltak oly családok is melyek többé vissza nem tértek, mint Hatvaniak, kik Erdélybe menekültek s ott előkelő szerepet vittek, ugy a Szentványiai, kiknek itteni birtokai más kezekbe jutottak.

A török kiűzése után a vármegye népe ethnographiailag átalakul s a tiszta magyar nép közé rác, tót s német telepek kerülnek, de a birtokos nemesség között is új családok jelennek meg. Az uratlan birtokokat királyi adomány folytán új birtokosok kapják s a XVIII. század elején már a megye ismét benépesül, uratlan területi gazdát kaptak.

A korona bűkezd, a egyeseknek rendkívül nagy területeket ad, így Zichy István győri vicgenerális 1650-ben 34 helységre kap kir. adományt; a német báró Hochburg hadi biztos Mórral és Csókató várával együtt 1691-ben 38 helységet kap. Ezen kívül Szapary Péter 1650-ben kapja Ercsi, Sárszentmiklós és Bessenyo községeket; ennek sógora Farkas András győri alispán és Lendvay János kapja ugyanazon évben Rácalmás, Alsószentiván és Kules helységeket, ezek leányági utódai maig birtokosok ott. 1694-ben Szekeres István és gróf Eszterházy, 1698. Mátéffy és Korláth, 1716-ban gróf Nádasdy, 1774-ben gróf Győry, 1775-ben pázmándi Kemelen, verebi Végh, 1789-ben Brunswik családok stb. nyernek királyi adományt.

A gróf Cziráky és gróf Károlyi családok vétel után lesznek megyei birtokosok. Az utolsó adományt 1836-ban József nádor kapja Alsóuhra és vidékére.

A megyei nemes családok lassankint elszaporodnak s a megye nemes birtokosságának azon kerete, mely 1848-ig fennállott, kialakult. Beházasodás után igen sok család kerül megénkbe Győr, Veszprém, Komárom megyékből. A már említett családokon kívül a községek történetéből még a következőket említhetjük meg, kiknek nagyrésze házasság, családi összeköttetés vagy öröklés címén nyert a megyében birtokot: Kenessey, Sándor, Mészöly, Rosty Szentgyörgyi Horváth, Hajos, nádasi Sárközy, Kutas, Balassa, Jablanczy, Bóné, Barcza, Meszlényi, Fiáth, Jankovich, Mentler, Baracska Szűts, tabajdi Balogh, Kolosváry, Zuber, Rudnyánszky, Daróczy, Csajághy, Sajnovics, Ketyei Finta, Nagy-Kaszap, Fűrődös, Buus, asvai Jókai, Hollósi Somogyi, dersiska:

Gerenday Gyula

vászon, fehérnemű, rüfös és rövid-
áru üzlete
Szekesfehérvár, Nádor-utca.

Karácsonyi vásár a hó 10-től. Tetemesen leszállított árak!

Ajánlja hazai gyármányú vászon, asztal-nemű, valódi rumburgi és szilézai kézi szőtt vászon és ágyuzagallérok, damaszt és kanavász árakat. Schroll Benedek pamut vászon és sifon árúkat. Legdivatosabb férfi ingek, delére bármely fehérnemű gyorsan és pontosan elkészítik. Csöcsenők részére készletben ingesek; szövet és kötött újjas függönyök, Torontái, Axmiszter és tapasztri szalon és fűző szőnyegek. Gyapjú és teveszőr agyutak, levarrott Kasziny, Klott és selyem paplanok. Divatos ruha szövetek, Cosmanosi mosókemé és selyem-kemé. Szalag, csipke, falyol, divatos övek, vállfűző, esernyők. Nagy választék kezyű és harisnyából. Lúster és mosható kőtenyek. 2750. 104-00

Erős, Huszár, Roboz, Vancsai, Barkó, báró Száraz, báró Miske, Kégl, Torkos, Dalos, Jpolyfy Komáromi, Dienes, Ferenczy, Vámosy, Farádi, Veres, Hymer, Halász, Kazay, Magyar Kossa, Kapuváry, kócsi Horváth, Belaágh, Gányi, Kreskay, Boncz, Csanády, Véghegyi, Csontos, Koller, Szöke, Naszvady, Tassy, Nedeczky, Borsitzky, Szluha, Podhorszky, Molnár, Márkus, Iosonczy Farkas, Paczona, Botka, Lehoczky Vicenty, Mérey, Borovszky, Boronkay, Hunkár stb. családok. Nagybirtokokat szerzett itt a megyében a báró Szina család is vétel útján s leszármazói leányágon most is birtokosok.

Nagy szerepet vitt a török hódoltság utáni időkben beköltözött családok közül a románfalvi *Fejérváry* család, ezek női ágon való leszármazói a szolgaegyházi Marichok, ezen családba házasodik be idős Szögyény László, a nagynevű államférfi s fűsítés folytán megalapítja az ujabbkori történetünkben nagy szerepet vivő Szögyény-Marich családot.

E megyei családokkal rokonságba kerül az ujabbkori történetünk egyik legnagyobb alakja, *Kossuth Lajos* is, ki a Meszlenyi családba beházasodván, leszármazói vérségi összeköttetésbe jutottak a megyénkben nagy szerepet vivő Meszlenyiekkel. E vármegyében volt britokos a báró Eötvös család is korábban, beházasodás útján, melyből báró Eötvös József a nagynevű költő s miniszter származik.

A községek keretében szól az ottani közbirtokosságok birtok és személyes viszonyairól is. Nemcsak egyes családok leszármazásait közli, de egyes közbirtokosságokét is, melyek közt igen érdekes a Korláth családól származó pusztázamori, továbbá a ceceli, abai, alapi, ugy a Farkas Andrástól s Lúndvay Jánostól származó ráczalmási s alsószentiványi közbirtokosság leszármaztatása stb.

Minden kötet végén megjelennek az abban előadottakra vonatkozó oklevelek, „oklevéltár” címén. Az I. kötetben 47; II-ikban 51; III-ikban 97; IV-ikban 64; V-ikben 67 oklevél közöltek, egy része ezekben kiadatlán. A II-ik kötet elején hat részletes, összeírás közöltek, a birtokosok s plebániák névsora, az előbbi a portális összeírások szerint. Ugyan e kötet végén Csóka kővéra ostromát tárgyaló latin vers 1602-ből.

Az imént előadottokban foglaltuk össze a nagy szabású mű egész keretét. Egy nagytudományú férfi, majdnem egy egész emberéletre terjedő kutatásának s tanulmányának eredménye. Évek hosszú során át gyűjtötte a szükséges történelmi anyagot, kutatót és buvárkodott mindenütt, a hol a megfelelő adatokat feltalálni vélte. Az országos s muzeumi levéltárakon kívül, a herceg Battyány család körmeind, a gróf Lamberg család moóri, gróf Czirákyak lovasberényi, gróf Nádasdyak nádasdladányi, a Jankovich család, gróf Szapáryak, alapi Salamonok, Meszlenyiek, gróf Esterházyak stb. levéltárai; káptalani, megyei s városi levéltárak képeztek kutatásainak tárgyát, honnét beszerezte azon témérek anyagát s adatot, melyek kritikai feldolgozásával megírta érdekes s tudományos művét, hogy azzal meggyéje és városa közönségének, ugy a tudós világnak szolgálhasson. Kétségkívül maradandó emléket szerzett magának, de a tudományos világnak is oly művel szolgált, melylyel a legnagyobb elismerést és köszönetet vívja ki.

Végül megemlítjük, hogy a nagyon diszes kiállítás, szép rajzokkal s metszetekkel illusztrált művet kimerítő tárgymutató fejezi be.

Szigetfői.

Színház.

Csütörtök, dec. 15.

Cyrano de Bergerac. Hát bizony nem valami sokan voltak a színházban. Így aztán Rostánd gyönyörű romantikus drámáját aligha fogja mindenki látni, hacsak az igazgató még egyszer nem próbál vele szerencsét félhelyárak mellett. Ez volt a 27. előadás, s alig akadt eddig egy-két telt ház. Annak örülünk, hogy a léha operettek megbuktak, de legalább az értékes darabokra ne kellene az igazgatónak ráfizetnie. Sokan azt hangoztatják: elég szomorú az élet, mulatni nem sirni akar az ember a színházban. Am jó,

tessék az érdemes vigjátékokat megnézni annak, aki így gondolkozik. Csakhogy az ilyen urak és urnők a vigjátékokba sem járnak. Annyi bizonyos, hogy a mai világban, a sok léha operett miatt közönségnek is nehéz lenni; de hát a színházi direktornak sem lehet ám teljesen gond nélkül az élete! Kivált mikor egy Cyrano-előadás után is deficitet kell konstatálnia.

Péntek december 15.

Próbaházasság. Gerő Károly sikerült életképe félhelyárak mellett is alig tudott félházat megtölteni. Pedig aki mulatni, nevetni jár a színházba, nem jött volna ma este hiába. Igaz, hogy némely ötletes szövegét a „közszej” kissé elkoptatta, de azért még mindig értékes darab maradt a Próbaházasság.

Es az előadás ellen sem lehet sok kifogásunk. Szigethy (Szikora Márton) egyvel megszorította sikereit, (bár mintha egy kissé kedvetlenül, fáradtan játszott volna), Jakabfy (Biri) pedig szokott kedves csicsérgésével ragadta el a közönség fiatalabb részét. Hogy Benedek jól alakított, és B Némethy Jolán is szépen megjátszotta szerepét, azt tán mondanunk sem kell. Virágh (Rákóczy) ma különösen tehetségesebbnek mutatta magát Mátráinál. Csaknem kifogástalan volt Somogyi is (Kanóczy Gy.), sőt Gergely (Bokor Berci) és Csolnakossy (Patonai Bódog) is jól megállták helyüket. Jó volt még Tordai E (Sági Julcsa.) Taps volt elég, csak tenyer kevés, különösen olyan, amelyik... fizet.

Színházi líra. Ugy halljuk, Káldi Frici megváltik a társulattól. Igazán sajnálnók, mert szép arccskája, fess termete mellett ügyes játékaival is azonnal megnyerte a közönség tetszését. Aligha tudná valaki is pótolni.

IRODALOM.

A „Zenélő Magyarország” zeneműfolyóirat ez évi utolsó füzeté most jelent meg s következő zenemű újdonságokat közli: 1. „János vitéz” dr. Kacsóh Pongrácz daljátékából „Bagó dalát.” 2. Fekete István „Edes anyám rózsát küldött egy csillagos este” magyar dalát. 3. Galozzi T. „Luigia” című rendkívül bájos, széles tonusu olasz keringőt, a fővárosi elit zenekarok egy kívántabb műsoradarabját. — 24 gazdag tartalmú füzet egy évfolyamban 250 zeneoldallal tartalommal 12 korona. Egyes próbafüzet 60 fillér, félve 12 füzetre 6 korona, negyedve 6 füzet 3 korona. Az újévvel meginduló XII. évfolyamra előfizetéseket már elfogadtatnak.

Nóta Újság cím alatt egy nagyon életrevaló vállalat indult meg Klökner Ede budapesti zenemű kiadóval VIII. József-körút 22. 24. Csinos kiállítás füzetkésében a legdivatosab magyar dalok, vígjald és kuplék jelennek meg — csakis azok, melyek minden színpad- és variéte műsorán előfordulnak — egy-egy füzetben két-két dal szöveggel és hangjeggyel kottával. Most egyszerre 12 füzet jelent meg. A két-két zeneszámot tartalmazó füzet ára 12 fillér. Havonta 4 új füzet jelenik meg, a melyeket zongorázó-, énekes-, hegedű vagy cimbalmot játszó használhat. Hasonló német kis kottákból évente százezrek jönnek be külföldről s ez okból is csak üdvözölünk kell Klökner Ede kifogástalan irodalmi színvonalon álló magyaros vállalkozását.

Bort igyunk-e vagy pálinkát? Magyarországon a magyarok nemzeti itala a bor, mely a multban általánosan elterjedt élvezeti cikk volt, vissza még ma sem szerezte elveszett területét. Az ok abban rejlik, hogy a kisembereket, a napszamosokat stb. meghódította a pálinka, míg a középosztály hátt fordított a multban levő borhamisítások következtében a bor élvezésének. A bor helyét országszerte a pálinka foglalta el. Már pedig a pálinkafogyasztás mértékellen térhódításának nyomán a legelsősorúbb következmények állottak be. Népünk korcososodik, a gyermekhalandóság növekszik, az általános életkor csökken. Orvosok, emberbarátok látva azt a pusztulást, melyet népünk soraiban az alkohol előidéz, a hűtyék, az elmeháborodottak stb. ijesztően növekvő számát, elérkezettnek vélik az időt, hogy nálunk is megteremtsek a „szeszellenes egyesület”-et. De ezen mozgalom vezetői egyformán küzdenek a pálinka, a bor és a sör fo-

gyasztás ellen. Ha ennek a mozgalomnak sikere lesz, ugy a borfogyasztás még jobban fog csökkenni hazánkban. Azért a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete egy oly munkára hirdetett pályázatot, mely ez irányban felvilágosítólág hat a közvéleményre, hadat izen a pálinkának és megnyerni igyekezik az élvezőt a bor számára. A munka két részből áll. Első részét, mely általánosságban világítja a pálinka pusztító hatását, Pogonyi Bernát írta, míg a második rész névtelen írja az életből merített és szemünk előtt lefolyó példákkal igyekezik az olvasót igazáról meggyőzni. A könyvet tanulságos voltáért szerkesztőségünk az olvasó közönség figyelmébe ajánlja. Egyes példányok ára díjmentes küldéssel 60 fill. Megrendelhető a „Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyesülete igazgatóságánál, Budapest, IX. Üllői-ut 25. Tömeges rendelésnél végyegesen leszállított áron népies kiadás áll a levő közönség rendelkezésére.

Anyakönyvi statisztika

1904. évi december hó 10-től december hó 17-ig

I. Születés.

Született: 7 törvényes fiú, 16 leány; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; halva született 0 törvényes fiú: 1 leány: 0 törvénytelen fiú, 0 leány. — Összesen: 25.

II. Halálozás.

Elhalt: 5 fi, 7 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 2, leány: 5, törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 7 éven felüli fi: 3, nő: 2. — Összesen: 12.

E szerint a születés a halálozást 13-al mulja felül.

Elhaltak: Budai Gáspár, r. k. sorompós 77-éves Zámoly-utca. — Szép Erzsébet, r. k. 5 perces Kecskemeti-utca 21. sz. — Folkert Lajos, r. k. önálló sütő 47 éves Sütő-utca 30 sz. — Németh Terézia, 14 hónapos, Rác-utca 4 sz. — Jankovits István, r. k. föld. napzs. Öreghegy 817. sz. — Könyg Alajosné Gál Katalin, r. k. 74 éves Kigyó-utca 10. sz. — Kis Mária, r. k. 18 hónapos Öreg-utca, 66. sz. — Máty István, r. k. 1 éves Sütő-utca 26. sz. — özv. Wisner Jánosné Kovács Erzsébet 72 éves, Iskola-utca 3. sz. — Nenstadtl Márton izr. 8 napos Felsőkirálysor, 31. sz. — Tanczer Lipótné Schimid Gizella halva szül. leány, r. k. Könyök-utca, 4. sz. — Bogmár Borbála, r. k. 1 hónapos Kortalja 58. sz.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

M. A mulatságos kis sajtóhüba végigsétálta az összes lapokat. Mi irtuk meg először az urhidaiak lázongását, a kik azzal fenyegettek Negro Adolfort, Bathány Lajos gróf intézőjét, hogy nem megy el élve közülük, ha a szerződést ki nem adja nekik. A Negro név helyett aztán véletlenül Gurló név került a cikkbe. Így vettek aztán át a fővárosi lapok s így került szép kerülő uton egy hét után tisztelt helybeli lapársainkba is. Képzljük, hogy mekkorát csodálkozott Negro ur a furcsa elkeresztelésén.

Elsőrangú bútorüzlet.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudására aznál, hogy **saját műhelyemben készült szalosz munkákból raktárt tartok a**

Kórház-utca 4. sz. alatt (saját ház).

Raktáron vannak: **üri-, háló-, ebédlő-, szalon-, előszoba- és konyha-butorok** a leg-szolidabb kivitelben, melyeknek jóminőségéért felelősséget vállalom.

Főelvem odairányul, hogy ezen szak-mában előforduló silány gyári munkák által félrevezetett közönség helyben találjon **szolidan készült bútorokat.**

Elvállalok továbbá **minta és rajz** szerint választott bútorok készítését bármily kivitelben, ugyszintén **mindennemű asztalos munkákat** jutányos áron.

Raktáromat a n. é. helybeli és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel

NYÁRI GÁBOR.
52-27 épület- és bútor-asztalos. 2773

Kárpitos butor-raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy kész kárpitos-munkákból u. m. garnitúrák, ebédlő-divánok, ottománok stb. stb.

raktárt tartok

a Megyeház-tér 13. és Simor-utca 22. szám alatt.

Elvállalok továbbá mindennemű kárpitos és díszítő munkákat, valamint szobák tapétázását, ugyancsak a kiválasztott minta és rajz szerint megrendeléseket a legújtanosabb árban!

Feltétlen megbízhatóság, elsőrendű munkák

Kiváló tisztelettel

Vida Elek

2870

kárpitos és díszítő. 57-16

Bor eladás.

Sárszentmihályi gazdaságban gróf Zichy Jenő saját termései hegyi fehér és vörös ó fajborok egy Hltren felüli mennyiségben a vevő hor-dóiba átfajtván eladó. | - | - |

Tudakozódhatni:

gróf Zichy Rafael

gazdasági intézőségénél

Sárszentmihály, Fejérmegye.

Vasúttállomás helyben Fejér-Zichyfalva.

Ügynökökkel nem tárgyalunk.

2877

15-9

Elsőrendű szabó-
üzlet, annál is inkább,
mert szabászás a kítőző szabás-
ról méltán híres: Szirkovics András.
TÓGL LAJOS férfiszabó
Székhely: Kossuth-utca 15. (a postával szemben)
Készít mindennemű polgári öltönyö-
ket, papíruhákat, katonai egyen-
ruhát és liberált a legúj-
tanosabb árban.
2705 52-20

BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁR!

Ne mulassa el senki, mielőtt karácsonyi ajándékot vesz, meglekinteni a

nagy karácsonyi könyvvásárt

SINGER EDE

könyvkereskedésében

Székhely: Kossuth- és Bank-utca sarok, ahol a magyar irodalom újabb és régibb termékei, regények, elbeszélések, ifjúsági iratok mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Levélpapírok pazar választékban rendkívül olcsó áron!!

Könyvtárak és egyes könyvek a legma-
1917 gasabb áron megvételnek. 3-2

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek heces tudomására hozni,
hogy 34 év óta fennálló

könyvkötő üzletemben

ugy a legegyszerűbb könyvkötést,
mint a legdiszesebbet is, üzleti vagy
könyvtári könyvek bekötését a leg-
jutányosabb árért pontosan készítem

A n. é. közönség szives pártfo-
gását kérve

kiváló tisztelettel

Friesz József,

könyvkötő

2713 52-39

Székhely: Iskola-utca 3. sz.

Amit hölgyeink örömmel vártak:

már december 1-én megkezdődött

Nagy karácsonyi vásárunk!

Nem kiselejtezett, divatját mult, hanem tulhalmozott raktárunk kítőző minőségű cikkeit bocsájtjuk t. vevőink rendelkezésére bámulatos olcsó árak mellett! x x x x

Bő alkalmat nyújtunk igen t. vevőinknek nemesak ka-
rácsonyi és újévi ajándék tárgyak vásárlására, hanem az általános szükséglet fedezésére is, mert áruházunk

összes cikkeire kiterjed az occasio

* * * * * és tart december hó 31-ig. * * * * *

* Mintákat vidékre készséggel küldünk! *

Pontos, szolid kiszolgálásról kezeskedik cégünk elismert jó hírneve.

SCHUBERT ÉS SCHLESINGER

SZÉKESFEHÉRVÁR, NADOR-UTCA.

2914

6-4